

**ЗАСЛУЖЕНИЙ ЛІКАР УКРАЇНИ
ШАТАЛЮК БОРИС ПРОКОПОВИЧ
(до 70-річчя від дня народження)**

Виповнилося 70 років від дня народження заслуженому лікареві України, члену-кореспондентові Академії медико-технічних наук України, кандидатові медичних наук, доценту Шаталюку Борису Прокоповичу.

Борис Прокопович народився 4 травня 1937 році в с. Ворониця, що на Вінниччині, в багатодітній селянській сім'ї. Після закінчення Воронивецької середньої школи в 1955 році молодий Борис вирішив здійснити свої заповітні юнацькі мрії і стати лікарем. Успішно склавши іспити, він стає студентом Вінницького медичного інституту.

Ще на III курсі відчув потяг до хірургії, а незабаром став старостою хірургічного гуртка. Під час навчання Борис Прокопович виконував експериментальні операції, відвідував ургентні чергування, випрошував у чергових хірургів хоча би накласти шов чи пов'язку, а пізніше під наглядом хірурга В.П.Островського брав участь у виконанні поширених операцій. Медичний інститут закінчив з відзнакою. З 1961 року працює хірургом у Деражнянській районній лікарні Хмельницької області. Тут пройшов чудову школу колишнього в'язня-хірурга фашистських концтаборів Леоніда Миколайовича Щуровського, який вчив "не страхатися найважчого діагнозу в

хірургії, а мати мужність йти на осмислений ризик ім'я людського життя". Молодого, здібного хірурга помітив головний лікар Хмельницької обласної лікарні Микола Петрович Чорнобривий (торакальний хірург, учень М.М.Амосова) і 1964 року Б.П.Шаталюка переводять на посаду ординатора торакального відділення обласної лікарні. Торакальна хірургія тільки зароджувалась в області і Борис Прокопович поринув в її обійми. В серпні-грудні 1964 року навчається торакальній хірургії в клініках М.М.Амосова, О.А.Авілової, проводить перші операції на легенях, пізніше вчиться у професорів Ф.Углова, В.Стручкова, В.Савельєва.

"Торакальна хірургія, – згадує Борис Прокопович, – була для мене в той період одним з важких розділів, але вона була новою, перспективною, і було дуже цікаво працювати. Цілодобово перебував у відділенні біля тяжких хворих, у вільні хвилини – книги і книги".

Разом зі своїм учителем М.П.Чорнобривим (нині професор) Борис Прокопович бере активну участь у становленні торакальної хірургії та анестезіології на Хмельниччині, впроваджує операції на стравоході, легенях, виконує науково-дослідницьку роботу.

Вже тоді, в умовах дільничної лікарні (с. Базалія), успішно прооперував хворого з пораненням серця. В 1966-1967 роках разом з М.П.Чернобривим ним виконані перші в області операції на серці з приводу стенозу мітрального клапана.

Все це дало поштовх для накопичення матеріалу і написання кандидатської дисертації, яку успішно захистив 1972 року, вже маючи на той час біля 10 наукових праць. Того ж року став хірургом вищої категорії.

Наприкінці 1972 року Б.П.Шаталюка, як здібного і перспективного хірурга, призначають головним лікарем Кам'янець-Подільської міської лікарні, де на той час працювали знані хірурги – Заслужені лікарі України К.С.Веліканов, М.Н.Комісаров, Е.О.Ківільша. Скоро вони визнали молодого торакального хірурга, який крім великої адміністративної роботи, став оперувати на стравоході та бронхолегеневій системі. Велику увагу головний лікар приділяє зміцненню матеріальної бази лікарні, оснащенню її сучасним медичним устаткуванням. На базі Кам'янець-Подільської міської лікарні стали проводитись республіканські, обласні науково-практичні конференції, впроваджувались нові методи лікування торакальних хворих. "У Кам'янецькій лікарні, – згадує Борис Прокопич, – я практично і духовно змужнів, збагатився, став досвідченим, підтримував і вчив кожного хірурга, який цілком віддавався своїм неспокійним обов'язкам".

У 1975 році, як зрілого керівника, Б.П.Шаталюка призначають завідувачем Хмельницького обласного відділу охорони здоров'я. Робота обласного масштабу захопила повністю молодого організатора охорони здоров'я, але він продовжує працювати в торакальному відділенні обласної лікарні, вдосконалюючи свою майстерність.

З його ініціативи створюється перший в Україні пульмонологічний науково-дослідницький центр (наказ МОЗ України № 611 від 25.11.1975 р.), що дало змогу ефективніше використовувати фінансовий, кадровий та матеріально-технічний потенціал, підняти на новий рівень лікувально-діагностичний процес. Створилися умови для розширення наукових досліджень.

На базі пульмоцентру проводиться Всесоюзний експеримент під егідою Ленінградського науково-дослідного інституту пульмонології з раннього виявлення, діагностики та лікування хворих на хронічні неспецифічні запалення легень. За результатами експерименту захищено одну докторську і 5 кандидатських дисертацій.

У 1979 році після організації факультету вдосконалення лікарів при Хмельницькій обласній лікарні доктор медичних наук М.П.Чернобривий, який був головним лікарем лікарні, переводиться на завідування кафедри хірургії, а Б.П.Шаталюка при-

значають головним лікарем обласної лікарні. Одночасно він багато оперує, впровадив і особисто виконав унікальні на той час (1976-1980) операції: циркулярна резекція бронха, закриття бронхіальних норниць з контрлатерального доступу, одноетапна ексципіція стравоходу з пластиною шлунковою трубкою. Малоінвазивні органозберігальні операції при гострих абсцесах легень, запропоновані Б.П.Шаталюком ще 1965 року, успішно проводяться й нині. А його спосіб дренивання гострого гнійника легень трубчастим дренажем з активною аспірацією зареєстрований як винахід.

Б.П.Шаталюк організував дитячу торакальну службу в області з відкриттям дитячих ліжок при обласній лікарні. Тут надається повний обсяг торакальної хірургічної допомоги.

Керуючи обласною лікарнею, Борис Прокопович зосередив велику вагу на зміцненні матеріальної бази, впровадженні сучасних методів обстеження, лікування хворих, підборі молодих здібних кадрів. Побудовано 2 нових корпуси. Лікарня розширена до 1050 ліжок, функціонує 22 спеціалізованих відділення, 6 служб.

У лікарні вперше впроваджено УЗД, ендоскопічне, холтерівське та імунологічне обстеження. Розпочаті лапароскопічні операції, вживлення постійних кардіостимуляторів при блокадах серця, імплантація штучних кульшових суглобів.

Б.П.Шаталюк – ініціатор проведення численних науково-практичних конференцій з виданням збірників. Наприкінці 1996 року відбулася презентація "Збірника наукових праць, винаходів та рацпропозицій вчених Поділля", в якій взяли участь відомі вчені та депутати Верховної Ради України – М.А.Павловський, Н.С.Марковська, Й.В.Вінський.

З 2001 року Б.П.Шаталюк працює доцентом кафедри хірургії Хмельницького факультету післядипломної освіти Вінницького національного медуніверситету ім. М.І.Пирогова, який є базою для післядипломної підготовки лікарів та інтернів. Автор і співавтор 190 наукових праць, 4 монографій, 12 винаходів та 25 раціоналізаторських пропозицій.

Б.П.Шаталюк – учасник багатьох українських та зарубіжних конференцій, пленумів, делегат першого з'їзду лікарів СРСР (1988) і першого з'їзду лікарів України (1999). За нові розробки операцій на стравоході нагороджений дипломом та премією виставки досягнень народного господарства; відмінник охорони здоров'я, заслужений лікар України, нагороджений орденом "Знак Пошани", грамотами МОЗ України, обласної ради, облдержадміністрації, мерії міста, знаком "Відмінний прикордонник України", особистою грамотою академіка О.О.Шалімова.

Свій ювілей Борис Прокопович зустрічає повний сил, творчої енергії та нових творчих задумів.

А.І.Суходоля, В.В.Власов